

Warszawa, 20.01.2015

Wspólnota międzynarodowa podkreśla polityczny kontekst ścigania karnego kazachskiego opozycjonisty Mukhtara Ablyazova i apeluje do francuskich władz o niedopuszczenie do jego ekstradycji

Amnesty International, Human Rights Watch, Międzynarodowa Federacja na rzecz Praw Człowieka, Francuska Liga Praw Człowieka oraz inne organizacje praw człowieka wielokrotnie podkreślały polityczny charakter sprawy Mukhtara Ablyazova i apelowały o odmowę wydania go Kazachstanowi lub innemu państwu, w którym może on stać się ofiarą niesprawiedliwego procesu sądowego, albo, z którego może zostać przekazany Kazachstanowi. obrońcy praw człowieka podkreślają, że nie mogą oceniać zasadności zarzutów stawianych Ablyazowowi, jednakże wszelkie zarzuty przeciwko niemu powinny zostać zbadane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka¹.

Parlament Europejski w swojej rezolucji z 13.03.2014 wezwał Kazachstan do „rezygnacji ze wszystkich żądań dotyczących wydania opozycyjnych polityków”². Przeciwko ekstradycji Mukhtara Ablyazova z Francji wystąpili: przewodnicząca komisji ds. kontaktów zagranicznych Parlamentu Europejskiego Violavon Cramon; przewodniczący komisji spraw zagranicznych Europarlamentu Elmar Brok; przewodnicząca Podkomisji Parlamentu Europejskiego ds. praw człowieka Barbara Lochbihler; deputowani Europarlamentu Nicole Kiil-Nielsen, Niccolo Rinaldi, Graham Watson, Tunne Kelam, Ana Gomez, Heidi Hautala i Rebecca Harms, Andrzej Duda, Anna Fotyga, Beata Gosiewska, Marek Gróbarczyk, Marek Jurek, Zdzisław Krasnodębski, Stanisław Ożóg, Bolesław Piecha, Kazimierz Ujazdowski, Jadwiga Wiśniewska, Janusz Wojciechowski, Fernando Maura Barandiaran; francuska parlamentarzystka i przewodnicząca Komisji Spraw Europejskiej Danielle Auroi.

01.08.2013 **Viola von Cramon** oświadczyła: „Kazachski oligarcha i opozycyjny polityk w 2011 roku nie bez podstaw otrzymał w Wielkiej Brytanii azyl polityczny. Rząd Kazachstanu celowo wywiera presję na opozycję polityczną i urządza międzynarodowe polowanie na Mukhtara Ablyazova oraz jego sojuszników. Przestępstw gospodarczych, których popełnienie zarzuca się oligarsze Ablyazowowi, praktycznie nie da się oddzielić od prześladowania politycznego opozycyjnego polityka, jakie miało miejsce również względem Khodorkovskiego w Rosji. (...) Rząd federalny powinien otwarcie wystąpić w tej sprawie i dać wyraźnie do zrozumienia francuskiemu partnerowi, że wydalenie Ablyazova zagraża europejskiej reputacji”³.

Elmar Brok i Barbara Lochbihler wyrazili poważne obawy, co do przestrzegania praw człowieka w przypadku ekstradycji opozycyjnego działacza Mukhtara Ablyazova, Aleksandra Pavlova i innych jego współpracowników, „ze względu na zwiększone prześladowania opozycji, niezależnych mediów i społeczeństwa obywatelskiego, a także ostatnie wydarzenia związane z wykorzystywaniem systemu wymiaru sprawiedliwości w Kazachstanie”⁴. Polscy parlamentarzyści Tomasz Makowski, Łukasz Krupa i Maciej Mroczek oświadczyli, że **kampania prześladowania politycznych przeciwników bezpośrednio**

¹ <http://www.amnesty.org/en/news/france-ensure-safety-kazakhstan-opposition-figure-2013-08-01> ; <http://www.hrw.org/news/2013/08/08/france-protect-critic-kazakhstan-government> ; <https://www.fidh.org/en/eastern-europe-central-asia/kazakhstan/kazakhstan-open-letter-to-mr-valls-and-mr-fabius-concerning-the-potential-13908> ; <http://www.amnesty.org/en/for-media/press-releases/france-stop-extradition-kazakhstan-opposition-activist-risk-torture-2014-1>

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2014-0252&language=GA>

³ http://www.gruene-bundestag.de/presse/pressemitteilungen_ID_2000147/2013/juli/eu-staaten-duerfen-sich-nicht-an-kasachischer-jagd-auf-oppositionspolitiker-beteiligen_ID_4389629.html

⁴ http://barbara-lochbihler.de/cms/upload/PDF_2013/11_14_D201357042_EB_BL_to_Ashton_on_MS_extradit_to_Kazakhstan.pdf

---

dotyczy Mukhtara Ablyazova i związanych z nim osób: Muratbeka Ketebayeva, Tatyany Paraskevich i Aleksandra Pavlova⁵.

Według ukraińskiej obrończyni praw człowieka Tatyany Pechonchik, jeszcze jednym potwierdzeniem występowania politycznego elementu w sprawie Ablyazova jest to, że **jego współpracownicy otrzymali azyl polityczny** w Wielkiej Brytanii (Zhaksylyk Zharimbetov i Roman Solodchenko), Polsce (Muratbek Ketebayev), Włoszech (Alma Shalabayeva i Alua Ablyazova), a **Czechy i Wielka Brytania odmówiły Ukrainie wydania** Tatyany Paraskevich i Igora Kononko.

Ukraińscy obrońcy praw człowieka wyrazili ubolewanie z powodu odnotowania w sprawie Ablyazova przypadków „*lobbingu na rzecz organów śledczych Ukrainy, który można zakwalifikować jako działanie korupcyjne*”⁶. 11 deputowanych Parlamentu Europejskiego z Polski stwierdziło: «*Wnioski o ekstradycję – wyraźne o charakterze politycznym – zostały złożone w tym przypadku przez organy śledczy Rosji i Ukrainy (w okresie reżimu Yanukovycha), przyjaźnie nastawionych wobec kazachstańskiego rządu. Procedury ekstradycyjne są mało przejrzyste*».⁷

Polski poseł Artur Dębski i były prezydent Warszawy Marcin Świąćicki zaapelowali do ukraińskich władz o „*zaniechanie współpracy z autorytarnymi reżimami Rosji i Kazachstanu w sferze nadużywania systemów Interpolu w celu prześladowania politycznych przeciwników*”⁸. Deputowany Europarlamentu Kosma Złotowski i włoska senator Manuela Serra zwrócili także uwagę ukraińskich i francuskich władz na **nielegalną współpracę kazachskiej strony z ukraińskimi śledczymi**⁹.

14.10.2014 **członkowie Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy** Frank Schwabe, Chiora Taktakishvili, Mechthild Rawert, Kimmo Sasi, Mailis Reps, Pieter Omtzigt, Gerardo Giovagnoli i Tinatin Bokuchava **wezwali Francję, Czechy i Hiszpanię by nie ekstradowały Mukhtara Ablyazova i jego współpracowników do Rosji, Ukrainy czy Kazachstanu:** „*Zaangażowanie Ukrainy w tę sprawę, to wyraźna legitymacja dla reżimu Yanukovycha, który ściśle współpracował z Rosją i Kazachstanem. Nowe ukraińskie władze powinny wyraźnie zdystansować się od działań poprzedniej władzy, które pozostawały w całkowitej sprzeczności ze standardami obrony praw człowieka Rady Europy, a także zapewnić, iż nie będą podążać drogą politycznego nadużywania systemów Interpolu, ukierunkowaną na prześladowanie politycznych przeciwników*”¹⁰.

Członek holenderskiej delegacji w PACE Pieter Omtzigt poprosił wice szefa ukraińskiej delegacji w PACE Serhiya Soboleva o przekazanie do wiadomości ukraińskich władz apelu o **konieczności zaprzestania korupcyjnej współpracy z kazachskimi i rosyjskimi organami śledczymi**, prowadzonej w ramach prześladowania opozycyjnego polityka Mukhtara Ablyazova.¹¹

Ukraińskie organizacje obrony praw człowieka zaapelowały także do francuskich władz o uwzględnienie politycznej motywacji w sprawie Ablyazova, nielegalnych wpływów kazachstańskich władz na ukraińskie organy ścigania, braku reformy wymiaru sprawiedliwości na Ukrainie i groźby nielegalnego przekazania Ablyazova Kazachstanowi. **Apele do francuskich władz wystosowali ukraińscy obrońcy praw człowieka:** Charkowska Grupa Obrońców Praw Człowieka, Centrum Informacji o Prawach Człowieka, Kijowski Dom Praw Człowieka, Stowarzyszenie Ukraińskiego Monitoringu Praw Człowieka, Komisja Obrony Osób Niewinnie Oskarżonych, projekt „Bez granic!”, Ukraińska Grupa Helsińska, Centrum Swobód Obywatelskich, Centrum Studiów nad Społeczeństwem Obywatelskim.

---

⁵ <http://en.odfoundation.eu/a/3920,polish-parliamentarians-appeal-to-ukraine-s-authorities>

⁶ Apel Ukraińskiej Grupy Helsińskiej, Centrum Swobód Obywatelskich, Centrum Informacji o Prawach Człowieka. - <http://en.odfoundation.eu/a/3277,an-appeal-to-the-heads-of-law-enforcement-agencies-in-ukraine>

⁷ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2014-007824+0+DOC+XML+V0//EN&language=en>

⁸ <http://en.odfoundation.eu/a/3920,polish-parliamentarians-appeal-to-ukraine-s-authorities>

⁹ <http://en.odfoundation.eu/a/5270,kosma-zlotowski-in-mukhtar-ablyazov-s-case>

¹⁰ <http://odfoundation.eu/a/5503,oswiadczenie-czlonkow-zgromadzenia-parlamentarnego-rady-europy-w-sprawie-mukhtara-ablyazova>

¹¹ <http://ua.odfoundation.eu/i/fmfiles/pdf/merged.pdf>

27.11.2014 **Moskiewska Grupa Helsińska**, rosyjska organizacja pomocy dla uchodźców **Komitet „Współpraca Obywatelska”** i **Ogólnorosyjski Ruch „Za prawa człowieka”** zwróciły uwagę francuskich władz na to, że po tragedii w Zhanaozen autorytarny reżim Nazarbajewa nasilił prześladowania aktywistów, opozycji, niezależnych mediów. Rosyjscy obrońcy praw człowieka zaznaczyli, iż *„metody prześladowania Ablyzova w wielu aspektach są podobne do represji politycznych wobec Mikhaila Khodorkovskiego w Rosji i Yulii Tymoshenko na Ukrainie”*, podkreślając, że wydanie Ablyzova do Rosji *„faktycznie oznacza jego przekazanie w ręce kazachstańskich służb specjalnych”*¹². Rosyjski obrońca praw człowieka Lev Ponomarev zaznaczył: *„(...) z całą pewnością mogę stwierdzić, że proces Ablyzova w Rosji, na Ukrainie czy w Kazachstanie będzie miał bezprawny, a co więcej, politycznie zaangażowany charakter”*.

„Nie pomagać Nazarbajewowi w prześladowaniu głównego politycznego oponenta Mukhtara Ablyazova”, - z takim apelem do prezydenta Francji w grudniu 2014 roku zwrócili się **znani działacze społeczni z Kazachstanu**: obrończyni praw człowieka Bakhytzhan Toregozhina, dziennikarka Irina Petrushova oraz przedstawiciele kazachskiej politycznej emigracji (reżyser teatralny Bulat Atabayev, opozycyjny polityk Muratbek Ketebayev, dziennikarz Igor Vinyavskiy)¹³

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji, prosimy o kontakt:

Igor Savchenko - igor.savchenko@odfoundation.eu

Lyudmyla Kozlovska - lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

Fundacja Otwarty Dialog

---

¹² <http://en.odfoundation.eu/a/5484,open-letter-to-french-president-francois-hollande-from-russian-human-rights-activists>

¹³ <http://en.odfoundation.eu/a/5502,an-open-letter-to-president-francois-hollande-from-representatives-from-the-kazakh-opposition>